

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย
ยุทธธรรมชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวปริยาภรณ์ รุกขชาติกุล

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.จันทนา สุทธิจารี

บทคัดย่อ

ในการศึกษานี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของสมาชิกเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนส่งเสริมงานด้านยุทธธรรมชุมชนต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากสมาชิกเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 100 คน จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเชียงใหม่ 5 คน ผู้นำชุมชน และผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ 10 คน

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นทางด้าน โครงสร้างทางสังคมของสมาชิกเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายยุทธธรรมชุมชนยังคงประสบกับปัญหาการประสานงานกับคนในชุมชน และไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากต้องทำงานประจำของตนเอง รวมทั้งปัญหาความสลับซับซ้อนของพื้นที่ และในส่วนของความเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านเครือข่ายยุทธธรรมชุมชน พบว่ายังไม่มี การสะท้อนปัญหาดังกล่าวจากสมาชิกเครือข่ายยุทธธรรมชุมชน อย่างไรก็ดีในส่วนของผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่มีความรู้ความชำนาญในพื้นที่ของตนอยู่แล้ว และน่าจะปฏิบัติงานได้ดีกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประเด็นด้านการบริหารจัดการภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนต้องการให้ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมทางด้านค่าตอบแทน การจัดตั้งกองทุนมูลนิธิ การมีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติผู้ปฏิบัติงานด้าน

เครือข่ายยุติธรรมชุมชนและผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ อีกทั้งยังต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์งานหรือแนะนำสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนให้เป็นที่รู้จัก

ประเด็นด้านทัศนคติต่องานเครือข่ายยุติธรรมชุมชน สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนยังไม่มีความเข้าใจในหลักการและวัตถุประสงค์ของงานเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเท่าที่ควร โดยเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวเป็นไปได้ยากหากนำมาปฏิบัติจริง เนื่องจากเป็นแนวคิดใหม่ และไม่มีกฎหมายรับรองการทำงาน ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านเครือข่ายฯ เห็นว่า ทัศนคติต่องานเครือข่ายเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติงานซึ่งสมาชิกแต่ละคนมีความหลากหลายด้านความคิดต้องอาศัยเวลาในการหลอมรวม แต่ในส่วนของกลุ่มผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่กลับเห็นว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนน่าจะมีความเข้าใจในแนวคิดยุติธรรมชุมชนเป็นอย่างดีเนื่องจากได้ผ่านการอบรมมาแล้ว

ประเด็นด้านทัศนคติต่องานอาสาสมัครเครือข่ายยุติธรรมชุมชนสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเห็นว่าเห็นว่าหากภายในชุมชนจะเกิดความสงบสุขคนในชุมชนต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและการเป็นสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนต้องเป็นผู้ที่ปรารถนาจะช่วยเหลืองานส่วนรวมอย่างแท้จริง ส่วนพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีความเชื่อมั่นว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีระดับความรู้ความเข้าใจในงานอาสาสมัครและมีความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับหนึ่ง แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจริงยังอยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความเชื่อมั่นว่าสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่จะปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ซื่อสัตย์ และมีความพร้อม ความเสียสละในการทำหน้าที่

ประเด็นด้านความคิดเห็นอื่นๆ สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอำเภอเมืองเชียงใหม่ เห็นว่า ควรมีการส่งเสริมการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบทั้งในสวนกลางและภูมิภาคทั้งนี้ เพื่อให้ภาคประชาชนและภาครัฐได้ดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีความต่อเนื่องในการจัดการสัมมนาอบรม ภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการให้ทุกฝ่ายร่วมพูดคุยหารือถึงทางออกของปัญหาส่วนพนักงานคุมประพฤติที่ปฏิบัติงานด้านเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เห็นว่า ยังมีปัญหาหลายด้าน ตั้งแต่กระบวนการสรรหาสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนซึ่งขาดประสิทธิภาพเนื่องจากรูปแบบของระบบราชการเป็นการสั่งการตามแผนที่มีแผนงานตายตัวในระยะเวลาอันจำกัดทำให้ได้สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่ขาดประสิทธิภาพขาดความพร้อมในการทำงานไม่มีศักยภาพในการทำงานมาเป็นจำนวนมากไม่มีกระบวนการคัดกรองศักยภาพที่ดี ส่วนอีกประเด็นหนึ่งเป็นปัญหาจากการถูกแทรกแซงทางการเมืองเนื่องจากสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนมีที่มาที่หลากหลาย และมีลักษณะทางการเมือง แบ่งกลุ่มแบ่งพวก อาจใช้กิจกรรม

เครือข่ายยุติธรรมชุมชนเพื่อสร้างอำนาจ ผลประโยชน์แก่พวกพ้องทางการเมือง หรือเป็นเครื่องมือทางการเมืองของแต่ละพื้นที่ไป ผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ส่วนใหญ่ เห็นว่า สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนยังคงประสบปัญหามากมาย เช่น ที่ตั้งศูนย์ ตัวสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนไม่ได้รับการยอมรับจากภาครัฐเท่าที่ควร ไม่มีกฎหมายรองรับในการปฏิบัติงาน ขาดความรู้ในการปฏิบัติงาน และปัญหาทางด้านงบประมาณอื่น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าแนวคิดเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเป็นแนวคิดในเชิงอุดมคตินิยม เมื่อนำมาปฏิบัติจริงเป็นไปได้ยากที่จะประสบผลสำเร็จในเวลาอันรวดเร็วหรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่แนวคิดดังกล่าวมีหลักการในการมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดังนั้นจึงควรสนับสนุนการนำแนวคิดดังกล่าวมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงตั้งแต่กระบวนการสรรหาสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน โดยให้ความสำคัญในกระบวนการคัดเลือกเพื่อให้ได้ผู้ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาทำงานและส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยต้องมีการดำเนินการเผยแพร่งานเครือข่ายยุติธรรมชุมชนและแนะนำสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอำเภอเมืองเชียงใหม่ให้ประชาชนได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ให้มากกว่าเดิมอีกทั้งสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเชียงใหม่ควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกอบรมให้มีความเหมาะสมน่าสนใจหรือมีการจำลองสถานการณ์จริงเพื่อให้เกิดทักษะเมื่อนำไปปฏิบัติงานอีกทั้งควรเสริมหนุนปัจจัยเชิงบวกในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้นเช่นการจัดสวัสดิการค่าตอบแทนหรือรางวัลหรือมีการประกาศเกียรติคุณให้แก่สมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีรวมทั้งควรมีการสนับสนุนเครื่องมือเครื่องไม้เครื่องมือในการปฏิบัติงานหรืองบประมาณจากภาครัฐอย่างจริงจัง นอกจากนั้นควรมีมาตรการทั้งทางกฎหมายและทางปฏิบัติเพื่อคุ้มครองสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชนที่อาจได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน รวมทั้งครอบครัว อันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชน และขอสำคัญควรมีการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีอื่น เช่น กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ในพื้นที่ กลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเป็นการเผยแพร่แนวคิดเครือข่ายยุติธรรมชุมชนให้กว้างขวางออกไปสู่ส่วนต่างๆของสังคมต่อไป

Independent Study Title	Factors Affecting the Operation of Community Justice Network Members, Mueang District, Chiang Mai Province
Author	Miss Piriyaorn Rukkachartkul
Degree	Master of Arts (Political Science)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Chantana Suttijaree

ABSTRACT

This study aims to investigate the factors affecting duty performing of the members of Community Justice Network in Mueang District of Chiang Mai Province. The study also examines problems, obstacles and guideline solutions regarding the issue in order to generate some information to support the works on community justice.

In this study, the researcher collected data by using questionnaires asking 100 members of the Community Justice Network in Mueang Chiang Mai District to respond. The data were also collected from the interviews of 5 Chiang Mai Probation officers who take care of the community justice network and 10 community leaders and village heads in Mueang Chiang Mai District.

The study results revealed that in terms of social structure of the members of the Community Justice Network in Mueang Chiang Mai District, there were still problems concerning with the coordination with people in the community. The members had not enough time to perform their duties because they had to do their routines. Furthermore, problems in the area were quite complicated. Opinions from those Probation officers whose works were related to the Community Justice Network showed that the network members had not yet reported the earlier mentioned problems to the officers. However, the community leaders and the village heads

thought that these problems were not their obstacles. They believed that the local people who worked in their own familiar areas should perform the works better than the government officers.

Regarding administration in the government sector, the study results revealed that the network members would like the government to support them in terms of wages, foundation establishment, and supportive laws. These requests were agreed by the Probation officers and the community leaders in Mueang Chiang Mai District. The Community Justice Network's members also requested for a public relations of their works and the network in order to make it well known to the society.

For the opinions toward the Community Justice Network, it was found that the network members did not really understand the concepts and objectives of the justice network. They thought that the concept of the network was very difficult to implement because it was a new concept and there were no supportive laws. For the Probation officers, they believed that opinions toward the network were an important issue. Each member of the network had their own thought, so it needed time to make all members think the same thing. For the community leaders in Mueang Chiang Mai District, they expressed their opinion that the members of the Community Justice Network should have understood the concept of community justice very well because all of them had already been trained.

Regarding the opinions toward voluntary works of the Community Justice Network, the members thought that if we wish to have a peaceful society, people in the community must help in solving the problems, and the members of the Community Justice Network must be the ones who really want to work. For the Probation officers, they believed that the Community Justice Network's members understood some concepts of their voluntary works, and partially sacrifice themselves to the works. However, the network members still performed the real works in a low level. For most community leaders in Mueang Chiang Mai District, they believed that the Community Justice Network's members would perform their works with fairness, integrity, and they were ready to sacrifice themselves to their works.

Concerning with other opinions, the members of the Community Justice Network in Mueang Chiang Mai District expressed their opinions that there should be all forms of public relations and promotions processed in both national and regional level in order to allow people and government work with each other effectively. The trainings should be done continuously. The

government should allow people to participate in the activities by focusing on a discussion for problem solving. For the Probation officers, they stated that there were still many problems ranging from the problem of bureaucratic system. The work process was in a form of order according to a fix plan. There was a limited time for the network members to work, so the works came out ineffectively. And, there was no effective process for screening the members, so a lot of ineffective people were selected to join the network. There was also a problem concerning with political intervention because the network members came from several communities with different political groups. The network members might use the network activities to build up their political power. They might gain some political benefits for their group, or they might use the activities as a tool for political campaigning in each area. For the community leaders in Mueang Chiang Mai District, they thought that the members of Community Justice Network were still facing with many problems, for examples the problem of office location, the problem that the network members are not accepted by the government, the problem of no supportive laws, the problem of insufficient knowledge for working, and other problems regarding budgeting issue.

The researcher believed that the concept of community justice network was idealistic. It was difficult to be implemented and make it successful in a short time or as the set objectives. However, the community justice network has a focus on people participation and community empowering. Therefore, the concept should be supported and effectively implemented. In terms of duty performing of the members of Community Justice Network, the researcher suggested that there should be an improvement of the member selection process. To get the right person should be the main focus of the process. Related organizations should promote works of the Community Justice Network and publicize them to the general public. The network members should be introduced to people in Mueang Chaing Mai District in order to make the people know more about the members' roles and duties. The Chiang Mai Probation Office should continuously provide related trainings to members of the Community Justice Network. The forms of trainings should be adjusted to be more appropriate and interesting. Simulations should be used in order to build up working skills for the network's members. Furthermore, there should be more positive supports for the members of the network. The supports could be, for example, welfares, allowances, rewards or honorary certificates. Moreover, the government should support the network in terms of working tools or budgets. The legal and practical measures should be issued

in order protect the Community Justice Network's members who may have dangers in lives, properties, and families for their duty performing. Importantly, the network should seek for cooperation from other allied organizations, e.g. Non-Government Organizations (NGOs) in the area, Student Groups, and Universities, in order to generate incorporation and publicize concept of the community justice network in other parts of the society.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved